

Voortgezette vorming (VV) en studieverlof predikanten

Juni 2023

1. De kerkorde en de VV van predikanten

Kerkorde art. 4.1/7

Het is de plicht van de VPKB om te waken over de vorming van predikanten (basisopleiding, voortgezette vorming en evaluaties). Ze gaat ervan uit dat haar predikanten al het mogelijke doen om een nascholing in groep te volgen en ze verwacht van de kerkenraden dat zij hun predikant(en) aansporen eraan deel te nemen. (SV 1996/2003) De commissie Vorming heeft tot taak de permanente vorming praktisch te organiseren. Bindende richtlijnen zijn opgenomen in de Gewoonteregels. (SV 2017)

Gewoonteregels VPKB p. 16:

Voortgezette vorming

Bij de inzegening/ordinatie belooft de predikant zich te houden aan een discipline van studie, meditatie en dagelijks gebed. De Kerk vraagt dat de predikanten regelmatig om de 5 jaar deelnemen aan voortgezette vorming (bijscholing). De VPKB staat in voor de deelnamekosten. Ondertussen dienen de predikanten ook deel te nemen aan de voortgezette vorming, die binnen de VPKB voor hen georganiseerd wordt.

Inhoud:

- studieverlof
- specifieke VV door de VPKB zelf

Doel studieverlof:

- een rusttijd om afstand te nemen,
- ontmoeting met collega's, vooral in het buitenland
- tijd en gelegenheid voor reflectie op maatschappelijke vragen en pastoraal handelen.

2. Dimensies van VV

VV heeft vier dimensies/doelen die elkaar aanvullen. Vormingsactiviteiten kunnen verschillende dimensies tegelijk hebben, soms zijn de dimensies ook niet helemaal van elkaar te scheiden.

1) Een functionele dimensie

Hierbij gaat het om kennis en vaardigheden die het functioneren van de predikant in zijn/haar beroep bevorderen. Deze kennis en vaardigheden kunnen theologisch van aard zijn en bestaande kennis en vaardigheden verdiepen, bv. een cursus 'nieuwe ontwikkelingen in de homiletiek' of een pastorale training. Ze kunnen echter ook een algemeen karakter hebben en toch bijdragen aan de professionaliteit van de predikant, bv. een cursus 'groepsdynamica' of een cursus 'video's monteren' (met het oog op online-diensten).

II) Een persoonlijke dimensie

Hierbij gaat het om persoonlijke groei en ontwikkeling. Deze dimensie is onder meer belangrijk omdat de persoonlijkheid een grote invloed heeft op de manier waarop het predikantschap wordt ingevuld. Voorbeelden: reflectiedagen over de beroepsbiografie, een cursus 'geweldloze communicatie volgens Marshall Rosenberg', een cursus 'assertiviteit'.

III) Een recreatieve dimensie

In de Gewoonteregels wordt deze dimensie benadrukt en gesproken over 'herademmen'. De afstand tot het alledaagse leven doet deugd en leidt tot een re-creatie, een herschepping. Voorbeelden zijn retraites in een klooster of een pelgrimage.

IV) Een theologisch-spirituele dimensie

Hierbij gaat het om nadenken en het winnen van nieuwe inzichten. Deze dimensie kan gepaard gaan met bv. een retraite: in de stilte van een klooster denk je na en krijg je nieuwe inzichten. De invulling kan echter ook wetenschappelijk van aard zijn, bv. zelfstudie en het schrijven van een wetenschappelijk artikel.

3. Organisatie: VV en studieverlof

De VV moet echt permanent zijn. Een specifieke vorm, maar dus zeker niet de enige, is die van het studieverlof. Dat kan worden opgenomen in de vorm van één grote activiteit om de vijf jaar, waarbij de predikant recht heeft op een verlof van vier weken, of jaarlijks in de vorm van vijf dagen verlof voor kleinere studieuze projecten.

In het schema op de volgende pagina wordt e.e.a. in beeld gebracht.

Voorstellen voor het studieverlof worden aan de Commissie Vorming van de VPKB voorgelegd en moeten door haar worden goedgekeurd. De Commissie baseert haar oordeel op de vraag of de vier in paragraaf 2 genoemde dimensies in voldoende mate en voldoende kwaliteitsvol in het studieplan zijn opgenomen. Contactpersoon van de Commissie Vorming is momenteel ds. Bert Dicou, bert.dicou@gmail.com.

De predikant heeft recht op € 200/jaar vergoeding voor kosten i.v.m. VV ten laste van de nationale kas. Hij/zij kan binnen vijf jaar het niet-gebruikte bedrag overdragen en op die manier geld 'sparen' voor een groter project in het vijfde jaar (dus tot € 1000).

Na afloop van het verlof dient de predikant een verslag in bij de Commissie Vorming, inclusief de details over de gemaakte kosten. Die verleent er haar goedkeuring aan of vraagt nog om aanvulling. Als het verslag is goedgekeurd, kan de predikant de gemaakte kosten declareren bij de afdeling boekhouding van de VPKB (landelijk).

VV is thema van de functioneringsgesprekken. De predikant informeert de Verantwoordelijke Ambten over zijn/haar VV, de VA adviseert. Het geheel van de VV van de predikant moet in beeld komen, dus ook welke rol bijv. de pastorale dagen en de studiedagen van de Faculteit daarin hebben.

<i>Jaar</i>	<i>Wie organiseert het?</i>	<i>Wat houdt het in?</i>	<i>Welke kosten ontstaan er?</i>	<i>Wie draagt de kosten?</i>	<i>Hoeveel tijd is ervoor voorzien?</i>
1-4	Zelfstudie	Vakliteratuur, cursussen op internet	Aankoop boeken en tijdschriften, kosten cursus	Gemeente	niet bepaald
	Activiteiten van de VPKB	Leergemeenschappen, pastorale dagen, studiedagen van de Faculteit, activiteiten vorming, super-/intervisie...	Reiskosten, zelden deelnamekosten	Gemeente	niet bepaald
	Activiteiten van andere instanties	Cursussen van commerciële aard, cursussen van non-profit-organisaties, cursussen van andere kerken (PKN, EKD, EPUF)	Reiskosten, deelnamekosten	VPKB per jaar € 200, kan worden overgedragen binnen 5 jaar	5 dagen / jaar
5	Predikant / VPKB / andere instanties	Zoals in jaren 1-4 of facultatief: een eigen project: cursus, studiereis, klooster, zelfstudie...	Reiskosten, deelnamekosten etc.		5 dagen / jaar of tot 4 weken voor een eigen project

